

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/7/2022
Identifikačné číslo spisu:	8816202110
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8816202110.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ I. D., nar. E., bytom G. a 2/ Y. U., nar. E., bytom U., oboch právne zastúpených JUDr. Jánom Uhlíkom, advokátom, so sídlom Námestie slobody 1, Vranov nad Topľou, IČO: 42 231 621, proti žalovanému STELL s. r. o., so sídlom Dobrianskeho 1580, Vranov nad Topľou, IČO: 36 500 771, právne zastúpenému JUDr. Janou Bajuzíkovou, advokátkou, so sídlom Štefánikova 8, Michalovce, IČO: 35 540 150, o zaplatenie sumy 386,50 eur s príslušenstvom a o zaplatenie 15.720 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4C/68/2016, o dovolaní žalobkyne 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 1. júna 2021 sp. zn. 3Co/11/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 1. júna 2021 sp. zn. 3Co/11/2021 v napadnutej časti z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 1. júla 2020 č. k. 4C/68/2016-280 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 266,50 eur s 5 % úrokom z omeškania odo dňa 26. 02. 2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu 1/ zamietol (výrok II.) a žalobcovi 1/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 38 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení (výrok III.). Žalovanému ďalej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 12.100 eur s 5 % úrokom z omeškania odo dňa 26. 02. 2016 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok IV.), v prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne 2/ zamietol (výrok V.) a žalobkyni 2/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 54 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v samostatnom uznesení (výrok VI.).

1.1. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd uzavrel, že medzi žalobkyňou 2/ a žalovaným bola uzavretá ústna zmluva o dielo (zmluva o oprave a úprave vecí), predmetom ktorej bola rekonštrukcia rodinného domu žalobcu 1/, pričom objednávateľkou bola žalobkyňa 2/. Žalobkyňa 2/ postupne zaplatila žalovanému preddavok na cenu diela v sume 12.100 eur, vyúčtovanie za mesiac december 2015 už žalobkyňa 2/ nebola povinná zaplatiť, vzhľadom na vyskytnuté vady. V konaní bolo nepochybne

preukázané, že konateľovi zhotoviteľa bolo oznámené ešte pred dokončením diela, že z dôvodu väd žalobkyňa 2/ nechce, aby opravu vytknutých väd vykonal žalovaný a tiež, aby pokračoval a práce dokončil. Podľa súdu prvej inštancie je nepochybné, že týmto došlo k odstúpeniu od zmluvy pred zhotovením a odovzdaním (prevzatím) diela. O vyskytnutých vadách diela svedčí bezpochyby žalobcami predložené odborné vyjadrenie a záver znalca, ktorý presne stanovuje, čo bolo príčinou týchto väd. Zjednodušene povedané, príčinou bol zlý technologický postup, čo je presne popísané v závere odborného vyjadrenia. O tom, že žalovaný ako zhotoviteľ vady neodstránil, svedčí výpoveď žalovaného a jeho list z 18. 02. 2016, keď uviedol, že žiadnu objednávku na rekonštrukčné práce neeviduje. Nepriamo z tohto vyplýva, že ich odmietol odstrániť, respektíve jeho postup na odstránenie väd, ktorý navrhol - že sa budú opravovať osobitne praskliny bol nesprávny - a neprispel by k ich odstráneniu, lebo praskliny by sa ďalej rozširovali. V prejednávanej veci boli zistené skutočnosti, ktoré umožňovali prijať záver o splnení podmienok pre odstúpenie od zmluvy v zmysle ustanovenia § 642 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). V čase odstúpenia od zmluvy bola vadnosť diela zrejmá, pričom žalovaným nebola urobená náprava. Vzhľadom na povahu, určenie a funkčnosť budúceho diela, nedostatky pri jeho realizácii mali za následok, že ho nebolo možné považovať za vykonané riadne, t. j. v obvyklej kvalite a bez väd, a teda za zhotovené. Vady spočívali v rozsiahlych puklinách omietok, s ďalším rozširovaním týchto prasklín ako aj v nedostatočnom ukotvení múru (sprchovacieho kútu) v kúpeľni. Uvedené pukliny nebolo možné odstrániť len tým, že by sa vyrezala vadná časť, došlo by postupne k ďalšiemu opukávaniu omietky, ktorá bola vadne - zlým technologickým postupom urobená, čo vyplývalo z odborného vyjadrenia. Za takýchto podmienok by dielo nebolo možné riadne užívať. Stav zhotovenia diela je totiž daný momentom, od ktorého dielo môže byť užívané v súlade s jeho účelovým určením bez toho, aby v užívaní bránili zistené vady a nedorobky. Keďže žalobkyňa 2/ mala právo na riadne vykonanie diela, nebola povinná prevziať dielo, ktoré túto požiadavku nespĺňalo a ani ho neprevzala. Až do zhotovenia diela mohla využiť postup podľa § 642 ods. 2 OZ, čo aj urobila. Pre riešenie situácie a vysporiadanie vzájomných záväzkov, keďže došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, prichádzalo do úvahy vzájomné vyporiadanie z titulu bezdôvodného obohatenia, nie z titulu nároku z väd, ako uviedla žalobkyňa a ani z titulu nároku na náhradu škody.

1.2. Zamietnutá suma 3.400 eur ako aj suma 220 eur za vypracovanie odborného vyjadrenia, je nárok na náhradu škody, ktorá vyplýva z vadného plnenia (ide o škodu vzniknutú odstraňovaním vadného plnenia), nejde o následnú škodu, ktorá vznikla na majetku objednávateľa z dôvodu vadného plnenia. Ako bolo preukázané, nehnuteľnosť žalobkyne 2/ nepatrila, preto jej ani na majetku ďalšia škoda vzniknúť nemohla. Vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá bola opravovaná, je žalobca 1/ (táto skutočnosť v konaní rozporovaná nebola). Zamietnutý nárok by bol dôvodný len v prípade, ak by si uplatnila nároky z väd, no tie si pri odstúpení od zmluvy uplatniť nemôže.

1.3. Čo sa týka nároku žalobcu 1/ na zaplatenie 386,50 eur ako škody, ktorá pozostáva zo sumy 266,50 eur za opravu poškodených okien a sumy 120 eur za opravu poškodených parkiet, tento nárok považoval súd za dôvodný len čiastočne. Pre vznik nároku zo zodpovednosti za škodu musia byť splnené všetky zákonné predpoklady pre vznik škody, vrátane preukázania výšky škody, čo bolo preukázané len ohľadom poškodenia okien. Z faktúry na č. 1. 212 vyplýva suma 266,50 eur vynaložená na opravu okien. Na základe uvedeného súd považoval žalobu, čo sa týka žalobcu 1/ za dôvodnú len ohľadom sumy 266,50 eur, a preto vyhovel jeho žalobe len čo sa týka sumy 266,50 eur a zvyšný nárok na sumu 120 eur ako škody za poškodenie parkiet ako nedôvodný a nepreukázaný zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 1. júna 2021 sp. zn. 3Co/11/2021, zmenil výroky I. a IV. rozsudku okresného súdu tak, že žalobu zamietol a samostatne priznal žalovanému proti neúspešným žalobcom 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatnými uzneseniami.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, avšak zo zistených skutočností neprijal správny právny záver. K vytknutiu väd zo strany žalobkyne ako objednávateľa u žalovaného ako zhotoviteľa došlo preukázateľne na stretnutí konanom dňa 11. 01. 2016. Nakoľko vytknuté vady boli odstrániteľné (praskliny, dutiny, odpadávanie kusov omietky) a nešlo o prípad, že vadu nemožno odstrániť, alebo že ju zhotoviteľ neodstránil v dohodnutej lehote, alebo že sa vada vyskytla znova, mohla žalobkyňa od žalovaného žiadať len bezodplatné odstránenie väd, a to v lehote dohodnutej so zhotoviteľom. Výsledky vykonaného dokazovania svedčia o tom, že žalobkyňa

neposkytla žalovanému súčinnosť, nesúhlasila, aby jej žalovaný odstránil vytknuté vady, tiež mu neposkytla primeranú lehotu. Z obsahu spisu vyplýva, že právo, ktoré si žalobkyňa uplatnila zo zodpovednosti za vady je odstúpenie od zmluvy, resp. zrušenie zmluvy. Takýto prejav vôle žalobkyne vyplýva z listu z 15. 02. 2016, ktorý žalobkyňa adresovala žalovanému, a v ktorom ho vyzvala, aby jej zaplatil 15.000 eur. V tomto liste písomne vytkla vady v rozsahu praskliny, dutiny na stenách a odpadávanie omietok zo stropu. Hoci v uvedenom liste z 15. 02. 2016 žalobkyňa výslovne neuviedla, že od zmluvy odstupuje, resp. ju zrušuje, prejav vôle vyjadrený v tomto liste prichádza do úvahy jedine v prípade zrušenej zmluvy. Pri uplatnení zodpovednostného nároku, žalobkyňa teda uplatnila voľbu zodpovednostného práva (čo žiada z titulu zodpovednosti za vady) - odstúpenie, resp. zrušenie zmluvy. V tejto súvislosti odvolací súd zdôraznil, že objednávateľ má právo na zrušenie zmluvy alebo na primerané zníženie ceny opravy alebo úpravy veci, ak vytýkané vady sú neodstrániteľné, alebo vada sa vyskytuje znova, alebo vadu zhotoviteľ neodstránil v dohodnutej lehote. V prejednávanej veci žalobkyňou vytýkané vady boli odstrániteľné (odstránil ich napokon U. V., bývalý zamestnanec žalovaného), a keďže žalobkyňa neposkytla žalovanému primeranú lehotu na odstránenie vytknutých vád, nemohla žiadať zrušenie zmluvy v zmysle § 655 ods. 1, 2 OZ, mohla od žalovaného žiadať len bezodplatné odstránenie vád v primeranej lehote. V prejednávanej veci krajský súd skonštatoval, že zistené skutočnosti umožňujú prijať záver aj o nesplnení podmienok pre odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 OZ. Aj keď v čase odstúpenia od zmluvy (15. 02. 2016) bola vadnosť diela zrejmalá, žalovanému zo strany žalobkyne nebola poskytnutá primeraná lehota na zjednanie nápravy ako zhotoviteľovi. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že žalobkyňa mala právo na riadne vykonanie diela (opravy či úpravy) a nebola povinná prevziať dielo, ktoré túto požiadavku nespĺňalo. Žalobkyňa až do zhotovenia diela mohla využiť postup podľa § 642 ods. 2 OZ, čo aj urobila listom z 15. 02. 2016. Hoci v uvedenom liste výslovne neuvádza, že od zmluvy odstupuje, v tomto liste vyslovený prejav vôle žalobkyne prichádza do úvahy jedine v prípade zrušenej zmluvy. V prípade obavy žalobkyne ako objednávateľa z riadne vykonaného diela, právo odstúpiť od zmluvy predpokladá vadnosť budúceho diela alebo oneskorenosť jeho vykonania, ktorá musí byť v čase odstúpenia od zmluvy zrejmalá, ďalej poskytnutie primeranej lehoty zhotoviteľovi objednávateľom na zjednanie nápravy, a to, že ani v tejto lehote zhotoviteľ nápravu neurobil. Tým, že nešlo o oneskorené vykonanie diela, ale o vadnosť diela a žalobkyňa neposkytla žalovanému primeranú lehotu na zjednanie nápravy, žalovaný nemal možnosť v tejto lehote nápravu zrealizovať. Pre nesplnenie podmienky pre odstúpenie od zmluvy v zmysle § 642 ods. 2 OZ, neposkytnutie primeranej lehoty pre zjednanie nápravy, žalobkyňa neplatne odstúpila od zmluvy, a preto nemôže žiadať od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k inému výkladu ustanovenia § 642 ods. 2 OZ, jeho rozhodnutie je vecne nesprávne.

2.2. Pokiaľ šlo o nárok žalobcu 1/, z obsahu spisu vyplýva, že v konaní síce tvrdil, že mu vznikla škoda vo výške 266,50 eur predstavujúca opravu okien predložením dôkazu, cenovej kalkulácie na meno „pani D.“, ale neprodukoval žiadne dôkazy o tom, že sumu 266,50 eur aj skutočne zaplatil. Naviac v čase, keď v rodinnom dome žalobcu 1/ boli vykonávané rekonštrukčné práce, okrem žalovaného na mieste samom vykonávali práce aj tretie osoby. V tomto rozsahu nebola zo strany žalobcu 1/ nijako preukázaná existencia príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a vzniknutou škodou, nakoľko okrem žalovaného na mieste samom boli v rovnakom čase vykonávané aj práce Q. G., ktorý ako svedok v konaní potvrdil, že u žalobcu 1/ vykonával vodárenské a kúrenárske práce, tiež boli vykonávané elektroinštalačné a stolárske práce. Z dôvodu nepreukázania existencie škody, tiež nepreukázania príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaného a vzniknutou škodou, odvolací súd uzavrel, že nárok žalobcu 1/ vo vzťahu k žalovanému na náhradu škody nie je dôvodný.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa 2/ (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

3.1. Krajský súd rozhodol bez toho, že by nariadil na prejednanie veci pojednávanie, aj keď vo vyjadrení žalobkyne 2/ k odvolaniu žalovanej spoločnosti boli uvedené také dôvody a okolnosti, pre ktoré mal odvolací súd pojednávanie nariadiť, aby sa objasnil skutkový stav. Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím prvoinštančného súdu a tvrdil, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, avšak zároveň tvrdil, že zo zistených skutočností neprijal správny právny záver, a preto rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch zmenil. Závery odvolacieho súdu najmä, že

vady boli odstrániteľné a nešlo ani o prípad, že žalovaný vady neodstránil v dohodnutej lehote, alebo sa vada vyskytla opakovane, resp. že žalobkyňa 2/ nesúhlasila s tým, aby žalovaný odstránil vady, resp. neposkytla mu lehotu na nápravu, a preto nemohla zmluvu zrušiť, boli v rozpore so zisteným skutkovým stavom. Poukázala pritom na obsah znaleckého posudku. Odvolací súd vec posúdil jednostranne a svojvoľne, a to iba na základe odvolania žalovanej spoločnosti a svojej ničím nepodloženej úvahy. Teda vôbec sa nezaoberal dôkazmi predloženými žalobkyňou 2/. Poukázala na skutočnosť, že samotný zhotoviteľ nemal predstavu o príčinách vzniku škôd. Žalobkyňa 2/ kontaktovala znalca z odboru stavebníctva - Ing. Nemeša, ktorý na základe ním zistených skutočností a oboznámení sa so situáciou, vypracoval aj znalecký posudok. V ňom uviedol príčinu vzniku vád a vyslovil svoj názor, že riešenie navrhnuté konateľom žalovaného by bolo neúčinné. Podľa znalca bolo nutné odstrániť všetky steny a stropy (nie len miesta prasklín), pretože oprava nie je možná. Zo strany žalovaného už nedošlo k žiadnej komunikácii. Na záver dovolateľka zhrnula, že odvolací súd nerozhodol na základe dôkazov súvisiacich s touto kauzou, ktoré sa nachádzajú v súdnych spisoch, ale na základe ním vymysleného skutkového stavu. Navyše je nespochybniteľné, že rozhodnutie tohto konkrétneho prípadu, vzhľadom na uvedené okolnosti, je závislé na odbornom posúdení v tom smere, či vyskytnuté vady boli, alebo neboli odstrániteľné. Tento predpoklad odvolací súd neuplatnil a nerešpektoval, pričom znalecký posudok, ktorý bol vypracovaný vzápätí po správaní sa zástupcov žalovanej spoločnosti vôbec nevzal do úvahy, rozhodol v rozpore s ním.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení dovolanie považoval za nedôvodné a navrhol ho zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Potvrdil, že neboli dodržané jeho pokyny ohľadne temperovania priestoru. Upozornil na skutočnosť, že žalobkyňa 2/ odstúpila od zmluvy pred vyhotovením znaleckého posudku.

4.1. Žalobca 1/ sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo

k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť taký vadný postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Pri posudzovaní znemožnenia uskutočňovať strane jej patriace procesné práva, je nevyhnutné skúmať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

12. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premisí dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

13. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach práve pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky zaujal stanovisko, že medzi práva civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Aj nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

14. Požiadavka úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia je na odvolacom súde nutná, obzvlášť vtedy, ak odvolací súd mení rozsudok súdu prvej inštancie. V takomto prípade odvolací súd musí podať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozsudku vyčerpávajúcim spôsobom. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

15. V prejednávanej veci odvolací súd uviedol, že „zdôrazňuje, že objednávateľ má právo na zrušenie

zmluvy alebo na primerané zníženie ceny opravy alebo úpravy vecí, ak vytýkané vady sú neodstrániteľné alebo vada sa vyskytuje znova, alebo vadu zhotoviteľ neodstránil v dohodnutej lehote. V prejednávanej veci žalobkyňou vytýkané vady boli odstrániteľné (odstránil ich napokon U. V., bývalý zamestnanec žalovaného) a keďže žalobkyňa neposkytla žalovanému primeranú lehotu na odstránenie vytknutých vád, nemohla žiadať zrušenie zmluvy v zmysle § 655 ods. 1, 2 OZ, mohla od žalovaného žiadať len bezodplatné odstránenie vád v primeranej lehote.“

16. Odvolací súd v rozsudku neozrejmil svoje skutkové a právne závery takým spôsobom, aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na pre vec rozhodujúce skutočnosti v rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú. Preto dovolací súd konštatuje, že pre nedostatok dôvodov je odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Je potrebné uviesť, že odvolací súd napriek tomu, že na iných miestach svojho rozsudku bohato cituje odborné stanovisko Ing. Dušana Nemeša č. 14/2016 z 15. 03. 2016, na druhej strane jeho závery neberie do úvahy, najmä keď toto stanovisko konštatuje, že žalovaným navrhnuté opravy by problém vzniknutý (a reklamovaný dovolateľkou) neodstránili. Odborné stanovisko odvolací súd nijako nespochybňuje, ani ho nevyčleňuje zo skutkového stavu a napriek tomu sa nevyjadril k jeho podstatným záverom, ktoré by mohli mať vplyv na meritórne posúdenie prejednávanej veci. Navyše, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že ani samotný konateľ žalovaného voči odbornému stanovisku nemal odborné výhrady. Skutočnosť, že bola plánovaná rekonštrukcia rodinného domu žalobcu 1/ bola dokončená (uskutočnená) U. V. neznamena, že by šlo o odstrániteľnú vadu, najmä z dôvodu dramaticky odlišného rozsahu odborných prác, ktoré napokon museli byť vykonané, a k dokončeniu rekonštrukcie došlo zásadne rozdielnym spôsobom ako navrhoval konateľ žalovaného. Tento skutkový záver, s ohľadom na vykonané dokazovanie, sa javí dovolaciemu súdu ako nedostatočne preukázaný, najmä s ohľadom na to, že z obsahu odborného stanoviska, ktoré v tomto prípade odvolací súd nevzal do úvahy, resp. sa s jeho obsahom (pokiaľ ide o odstrániteľnosť vád) nekonfrontoval. Samotné ale toto (skutkové) zistenie o odstrániteľnosti vady nemusí byť pre rozhodnutie vo veci podstatné, keďže súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobkyňa 2/ odstúpila od predmetnej zmluvy o dielo v zmysle ustanovenia § 642 ods. 2 OZ. Okresný súd, okrem iného, konštatoval, že ešte vo februári 2016 žalovaný uviedol, že žiadnu objednávku neeviduje, takže naznačoval, že od celej veci dáva ruky preč, ťažko teda predpokladať (popri charaktere vyskytnutých vád), že by sa žalobcovia dočkali v primeranej lehote odstránenia vád. Ani s týmito závermi súdu prvej inštancie, aj keď sa zdajú podstatné, sa odvolací súd nevysporiadal (bod 91. rozsudku okresného súdu). Rovnako odvolací súd ponechal nepovšimnuté zistenia vyplývajúce zo skutkového stavu, že žalovaný po reklamacii vád 11. 01. 2016 až do vyzvania na odstránenie škôd z 15. 02. 2016 (listom žalobcov) vôbec so žalobcami nekomunikoval.

17. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil odlišné právne, ale i skutkové závery ako súd prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Z odôvodnenia jeho rozsudku vyplýva, že sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, nestotožnil sa však s jeho právnymi závermi. Súdom prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu vyvodil právny záver, že boli splnené podmienky pre odstúpenie od zmluvy podľa ustanovenia § 642 ods. 2 OZ. Krajský súd na rozdiel od neho z rovnakého skutkového stavu vyvodil právny záver, podľa ktorého na odstúpenie od zmluvy podľa tohto ustanovenia neboli naplnené podmienky, navyše predmetné vady sú odstrániteľné, pričom tento svoj názor dostatočne presvedčivým spôsobom v odôvodnení svojho rozsudku neodôvodnil. Odvolací súd nevykonával žiadne dokazovanie a vo veci meritórne rozhodol. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd pochybil, keď bez toho, aby dokazovanie zopakoval, dospel k odlišnému skutkovému záveru, než súd prvej inštancie (ne-odstrániteľnosť vád v konfrontácii s obsahom odborného vyjadrenia; odmietnutie odstránenia vád, resp. neúčinnosť technického postupu navrhnutého konateľom žalovaného na odstránenie vád). Odvolací súd, pokiaľ sa chcel od súdom prvej inštancie prijatých skutkových záverov odchýliť, mal opätovne vykonať dokazovanie. Ak tak odvolací súd neurobil a vyvodil odlišný skutkový záver bez toho, aby dokazovanie v potrebnom rozsahu sám zopakoval, porušil ustanovenie § 384 ods. 1 CSP. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k zamietnutiu žaloby (ktorej bolo predtým vyhovené), dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie.

18. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací

súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.